

Forfatter: Magnússon, Arní

Titel: BREV TIL: Magnússon, Jón FRA: Magnússon, Arní (1726)

Citation: Magnússon, Arní : "BREV TIL: Magnússon, Jón FRA: Magnússon, Arní (1726)", i *Arne Magnussons private brevveksling*, Gyldendalske Boghandel Nordisk, s. 298.
Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-001991699-000-shoot-L0019916990000397.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Arne Magnussons private brevveksling

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

ARNE MAGNUSSON TIL JÓN MAGNÚSSON (A. M s BRODER). 1726.

Efter brevuddrag, af J. M. meddelt lagmand P. Vidalin. Trykt efter Advocates' Library, Edinburgh, 21. 3. 2 (nr. 6). Indledes af J. M. med ordene »Hier um (o: Um Grágás) hefur Assessor Arne Magnusson mier tilskrifad soleidis A0 1726«.

Það er vist, að eige er þesse so kallada Islenska Grágás sú sama sem Magnus kongur góde ut gaf þrændum i Norege, s. 299circa Annum Christi 1040 præter propter, um hveria Snorre Sturluson talar, en hitt ætla eg óvist, hvört vor so kallada Grágás að rettu nafne so heite, þó kynne bóken so hafa köllud vered að imitationem hinnar Nordsku lögbókarennar Magnuss kongs. Enn þetta kann ecke vered hafa status controversial. Dissertatio þin er að mínum dórne ómótmælanleg að þessu tillögdu. Ulflíótur kom til Islands Anno 927 að lande heidnu. Hann var effter þeirrar tídar forme vitur madur og kunne þá laga aðferd, sem um það leite tydkadest á Hordalande (i Norege), i Sogne og Fyrdafylke. Eg sagde: kunne, en meinta, kunna utanbókar, því hvörke höfdu þá Noregs menn nie Islendingar literas. Þessar Noregs lagareglur og soknaform kende Ulflíotur Islenskum, allt utanbókar, og sidan lærde hvör af öðrum munnlega, því ecke vóru þesse Ulflíotslog á bók ritud, og þar fyrer er það, að Skapte meinte eingan mann þá reglu vita, sem i Niais sögu umtalar, sidan lögvitringurenn Niáll var daudr, og fleire finnast þvilik loca in antiqvitatibus. Þesse oralis traditio laganna varade so nidur til annum 1117. Þá táku Islendingar það ráð að skrifa lögenn (sem þangad til höfdu vered alleina in memoriam hominum) á bók, og geck fyrer þessu gáda verke Haflide Mársson Húnvetningur. Med það sama várd Ulflíotz lögum vida umbreitt, sem experientia hafde kennt mönnum, að betur fære öðruvis, en Ulflíotur sagt hafde i Norege tidkanlegt vera. So komu og alldrei inn i þessa skrifudu logbók þeir pagani ritus, sem i fyrstu höfdu brukanleger vered (so sem um eid að stallahring), þar landed hafde þá allt christed vered meir en 100 ár, og voru so þesser heidner sider fyrer laungu af sier sialfum under lok lidner. Er þetta so mergur málsens; Ulflíots lög vóru alldrei skrifud, það vier nú Grágás köllum, er in substantiâ suâ sama og Ulflíotslög, sed cum variis mutationibus, truncationibus, additamentis, en hvort bóken, sem til er, heite að rettu Grágás, það bore eg ei að decidera.

I AM. 255, 8vo (bl. 21 — 23) findes uddrag med skriverhånd af et brev fra A. M. til broderen J. M., med A. M.s egh. overskrift »Aone Ms. br. minum 1712 in Martio« om forholdet i norske lovbøger mellem bøderne 40 mark og 13 mark 8 ørtug. Hertil muligvis også en fork aring bl. 23—24 af »mörk silfurs« som »mörk verðaura« betalt i sølv og om »eyrir silfrs«.